

ת"פ 25988/01/18 - אברהם אמר 2. אמנון אמיר נגד מדינת ישראל, אביב שם טוב, אביב קרן

בית משפט השלום באשדוד

ת"פ 25988-01-18 מדינת ישראל נ' אמר ואח'
תיק חיצוני: 370053/2017
בפני כבוד השופטת עדי אייזדורפר
מבקשים
נגד
משיבים
1. אברהם אמר 2. אמנון אמיר ע"י ב"כ עו"ד כפיר דור
1. מדינת ישראל
2. אביב שם טוב
3. אביב קרן
ע"י ב"כ עו"ד משה פרץ

החלטה

(בעניינם של המשיבים 2-3 בלבד)

עניינה של החלטה זו: בקשת המבקשים מכח סעיף 81 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), להשית על המשיבים - המתלוננים, את הוצאות ההגנה בהן נאלצו לשאת במסגרת ניהול ההליך המשפטי כנגדם, בסופו זוכו מן העבירות שיוחסו להם.

רקע

1. עקב תלונת המשיבים, הוגש כנגד המבקשים כתב אישום אשר ייחס להם עבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק. למבקש 2 יוחסה עבירה נוספת - הסגת גבול פלילית, לפי סעיף 447 (א) לחוק.

על פי כתב האישום, ביום 19.8.17 בשעה 11:00 או בסמוך לכך, הסיג המבקש 2 גבול, בכך שהחנה את רכבו בחניית המשיב 2, והלך מן המקום. כשהגיע המשיב 2 למקום, ומצא כי מישו חנה בחנייתו, חסם באמצעות רכבו את רכב המבקש 2 שחנה בחנייתו, ועלה לביתו. בהמשך הגיעה לחניה בתו של המשיב 2, המשיבה 3. במעמד זה איים עליה המבקש 2 באומרו לה: "**אם לא תיזי את הרכב אני דופק לך אותו ולא יהיה לך רכב**".

על פי כתב האישום, המבקש 1 איים עליה אף הוא, בכך שנצמד אליה וצעק לה "**אנחנו עוד ניפגש, יא שמנה לך תטפלי בעצמך**", כל זאת, בכוונה להפחידה או להקניטה. בהמשך הגיע המשיב 2 לחניה, ואז איים עליו מבקש 1 בכך שנצמד אליו ואמר לו "**אני אזיין אותך**".

2. ביום 8.1.20 זוכו המבקשים מכל המיוחס להם בכתב האישום, במסגרת הכרעת דין מפורטת.

בהכרעת הדין צוין, בין היתר, כי בפנייתו למוקד המשטרה במהלך האירוע, מסר המשיב 2 גרסה שקרית לפיה **"יש פה מישהו שמוכר קוק חנה לי בחניה (לא ברור) וגם רוצה להרביץ לי... כן הוא גם צועק והוא גם בעט לי..."**, וכי גרסה שיקרית זו, אשר אין מחלוקת כי לא שיקפה את מצב הדברים בחניון בעת האירוע, פוגמת פגימה ממשית במהימנות המשיבים - המתלוננים.

3. המבקשים עתרו לחייב את המשיבים בתשלום הוצאותיהם, מכח סעיפים 80 ו-81 לחוק.

המשיבה 1 הגישה תגובתה בהתאם להחלטת ביהמ"ש, וביום 29.7.20 התקיים דיון, אליו לא התייצבו המשיבים 2-3, חרף העובדה כי הוצג אישור מסירה בעניינם, אף שצוין כי הזימון נעשה בסמוך למועד הדיון.

במסגרת אותו דיון, הושגה הסכמה בין המבקשים למשיבה 1, אשר אושרה על ידי ביהמ"ש, ובהתאם חויבה המשיבה 1 בתשלום סך כולל של 3,800 ₪ לידי המבקשים, וזאת נוכח הוראת תקנה 9(א) לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982 (להלן: **"התקנות"**), הקובעת סכום מירבי אותו ניתן להשית על המדינה, כתשלום הוצאות הגנתו של נאשם.

כך, נותר להידרש לבקשה מכח סעיף 81 לחוק, בכל הנוגע למשיבים 2-3, ועל כך להלן.

טענות הצדדים

4. המבקשים טוענים כי התלונה שהגישו המשיבים כנגדם קנטרנית, והוגשה ללא יסוד ומתוך קלות ראש. משכך, ובהתאם להוראות סעיף 81 לחוק, יש לחייב את המשיבים לשאת בהוצאות ההגנה המשפטית בהן נאלצו לשאת.

5. מנגד, טוענים המשיבים כי המשיבה 1, המאשימה, היא הגורם המקצועי אשר אמון על הגשת כתבי אישום. אמנם המשיבים 2-3 הם שהגישו את התלונה במשטרה, אולם ההחלטה בדבר הגשת כתב האישום לא היתה בידיהם, ואף לא היה באפשרותם למנוע אותה או לעצור את ההליך המשפטי משעה שהוגש כתב האישום על ידי המאשימה - המשיבה 1.

ב"כ המשיבים 2-3 טען עוד, כי המשיבים פעלו באופן טבעי, שכן מעת שחשו מאוימים, הזמינו משטרה למקום. אמנם יתכן כי בלהט הרגע נאמרו דברים על מנת לזרז את הגעת המשטרה, אולם ב"כ המשיבים הדגיש ועמד על כך כי אין היכרות קודמת בין הצדדים, כך שלא ניתן להניח שקיימים רגשות שליליים, אשר הביאו להגשת תלונה שווא למשטרה.

המשיבים הביעו הסכמה לפצות את המבקשים בגובה הסכום בו פיצתה אותם המדינה, אולם המבקשים דחו הצעה זו.

6. בתשובתם, ציינו המבקשים כי הפיצוי המירבי אותו ניתן לדרוש מן המאשימה מוגבל מכח התקנות, מה שאין כן ביחס לפיצוי הנדרש ממתלוננים, מכח סעיף 81 לחוק.

כמו כן, דחה ב"כ המבקשים את טענת המשיבים 2-3 לפיה לא היה בידיהם לעצור את ההליך הפלילי לאחר שהוגש כתב אישום על יסוד תלונתם, וטען כי המשיבים היו יכולים לעשות כן במסגרת עדותם בפני ביהמ"ש.

דין והכרעה

7. סעיף 81(א) לחוק קובע כהאי לישנא:

"זיכה בית המשפט את הנאשם לאחר שראה כי התלונה שגרמה למשפט הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד, רשאי הוא לחייב את המתלון, לאחר שנתן לו הזדמנות סבירה לטעון טענותיו לענין זה, בתשלום הוצאות הגנתו של הנאשם והוצאות התביעה, כפי שיקבע בית המשפט".

בע"פ 1703/96 פלוגית נ' מדינת ישראל, (14.10.97) דן בית המשפט העליון בתנאים העומדים בבסיס האפשרות לחייב מתלון לשאת בתשלום הוצאות הגנת נאשם, וכך נקבע:

"שלושה תנאים מקדמיים להקמת סמכותו של בית-המשפט לחייב את המתלון בתשלום הוצאות הגנתו של הנאשם: התנאי הראשון, והברור מאליו, הוא זיכויו של הנאשם; התנאי השני הוא כי "התלונה... הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד", ולבסוף התנאי השלישי: קשר סיבתי בין התלונה לבין המשפט נגד הנאשם. בהתקיים שלושת התנאים רשאי בית-המשפט, לאחר שהעניק למתלון "הזדמנות סבירה לטעון טענותיו", לפסוק כי על המתלון לשאת בהוצאות הגנתו של הנאשם".

8. בענייננו, זוכו הנאשמים זיכוי מוחלט, ובכך מתקיים התנאי הראשון הנדרש לצורך הדיון בבקשה המונחת בפני.

נפנה לבחון האם התקיימו שני היסודות הנוספים הנדרשים בהתאם להוראות סעיף 81 לחוק.

9. בע"פ 1703/96 הנ"ל ציין בית המשפט העליון ביחס לתנאי השני כך:

5. "...נפתח בחלופה השלישית ("ללא יסוד"), שהיא המסד לפרשנותם של שתי החלופות המנויות לפניה. עניינה של חלופה זו ביסוד העובדתי של התלונה וביסוד הנפשי של המתלון... אין זאת אלא שתלונה "ללא יסוד" מתייחסת לתלונה אשר ביודעין (ההדגשה במקור) אין עובדותיה משקפות את המציאות.

6. ברוח הדברים שאמרנו ... יש לפרש גם את "קלות הראש" שכנגדה מדבר סעיף 81 לחוק העונשין...יש ליתן ל"קלות ראש" זו מובן של פזיזות, הבאה לידי ביטוי בתלונה אשר מוגשת תוך אדישות לנכונותה, דהיינו: בשוויון נפש (או עצימת עיניים) לאפשרות גרימת התוצאה של הגשת כתב-אישום עקב תלונה כזאת ופגיעה בנאשם".

10. על רקע המפורט בהכרעת הדין, מתבקשת לדידי המסקנה כי במקרה המונח בפני, מדובר בתלונה שהוגשה מצד המתלוננים - המשיבים, מתוך קלות ראש או ללא יסוד.

הדברים עולים בראש ובראשונה מפנייתו הטלפונית של המתלון למוקד 100 של המשטרה, בהם נשמע המתלון מציין בפני נציג המשטרה "יש פה מישהו שמוכר קוק חנה לי בחניה". בהמשך התמליל מסר עוד המשיב 2: "הוא גם צועק והוא גם בעט לי ב(לא ברור)".

כפי שפורט בהכרעת הדין, המתלון זיהה את קולו בהקלטה של מוקד 100, אשר הושמעה לו במהלך עדותו, אולם טען כי הדברים לא נאמרו על ידו, מבלי שנתן לכך הסבר מניח את הדעת.

אמירה זו, כפי שאף פורט בהכרעת הדין, באה במטרה להעניק לאירוע נופך מועצם, אשר לא תאם בשום צורה ואופן את התרחשות העניינים בשטח, שכן לא נטען דבר הקושר את המבקשים לסמים, והמשיב 2 עצמו העיד כבר בהודעתו במשטרה באותו הערב, כי מעבר לאיומים, לא היתה כל אלימות (נ/7 שורות 11-12).

אמנם יש לציין כי המתלון לא חזר על הדברים בתלונתו במשטרה, וכתב האישום כנגד הנאשמים לא כלל עבירות על פקודת הסמים, אולם אמירה זו, יש בה, יחד עם כל יתר הדברים שיפורטו להלן, להביא למסקנה כי המתלוננים מסרו דיווח שלא תאם את מציאות, דיווח משולל יסוד, והביעו אדישות לתוצאות שעלולות לנבוע מכך, כל זאת במטרה לזרז את הגעת נידת המשטרה למקום, וחרף העובדה שמדובר בדיווח כוזב בעליל. הוספת הפרטים הבלתי מדויקים בלשון המעטה, מטילה על כתפי המתלוננים אחריות להגשת תלונה בקלות ראש וללא יסוד.

11. במהלך השלבים המקודמים של ניהול המשפט הובהר כי התמלול של מוקד 100 לא הונח בפני המאשימה בעת שהגישה כתב אישום, אולם גם לאחר שהוצג תמלול השיחה בפני המאשימה, חודשים רבים לאחר הגשת כתב האישום, וטרם שהחל שלב ההוכחות, בחרה המאשימה להמשיך ולנהל את התיק נגד המבקשים מבלי לשקול מחדש את מהימנותם של עדי התביעה המרכזיים מטעמה - המשיבים-המתלוננים.

עם זאת, אין בהתנהלות זו של המאשימה כדי לפטור את המשיבים מאחריותם כמי שהגישו תלונה למשטרה, ללא יסוד ובקלות ראש, כאשר תלונתם אינה נאמנה למציאות בשטח עליה דיווחו, ותלונה זו היא

אשר "התניעה" את ההליך הפלילי בעניינם של המבקשים.

12. לכך יש לצרף את העובדה כי המתלוננים לא השכילו להציג אישור על בעלותם בחניה, חרף טענתם כי המבקשים חנו בחניה השייכת להם (עמ' 50 שורות 6-8 להכרעת הדין).

13. בנוסף, יש להפנות לממצאי הכרעת הדין בכל הנוגע לגרסת המתלוננים באשר לשאלה אם ציינו את מספר הטלפון שלהם על גבי הפתק שהשאירו על גבי שמשות רכב המבקשים אם לאו (סעיף 19 להכרעת הדין). כפי שנקבע בהכרעת הדין, המשיבים חסמו את רכבם של המבקשים, הותירו פתק על שמשות הרכב **מבלי** לציין את מספר הטלפון שבאמצעותו ניתן יהא ליצור עימם קשר.

התנהגות שכזו מצד המשיבים, יחד עם כל שפורט לעיל באשר למסירת דיווח בלתי מדויק ומוגזם למוקד המשטרה, מבססת מסקנה לפיה התנהלותם באירוע ופנייתם למשטרה נעשתה מתוך קלות ראש, ללא יסוד, באופן בלתי אחראי ומגזים, ואין להשלים עם התנהלות שכזו.

יתרה מכך, התנהלות זו עשויה לתמוך בטענת המבקשים, כפי שעלתה עוד במענה לכתב האישום מצידם, לפיה המשיבים 2-3 הם אלה שהתנהגו בבריונות, כך שהותירו את רכבם חוסם ללא פרטים שיאפשרו יצירת קשר עימם, ואף לאחר שירדו חזרו לחניה ויצרו קשר עם מוקד המשטרה.

14. למרבה הצער הובילה התנהלות קלת דעת זו של המשיבים להגשת כתב אישום כנגד המבקשים, ובכך מתקיים התנאי השלישי בהתאם להוראות סעיף 81 לחוק, בכל הנוגע לקיומו של קשר סיבתי בין הגשת התלונה להגשת כתב האישום, כאשר המאשימה נסמכת בעיקר על עדויות המתלוננים כעדי התביעה, כאשר אלה אינם מהססים להציג בפני בית המשפט והיחידה החוקרת תיאור של אירוע שאינו תואם את המציאות.

15. באשר לסכום הוצאות ההגנה שיש להטיל על המתלוננים, המבקשים הציגו חשבוניות מהם עולה כי סך הוצאותיהם בגין ההגנה המשפטית הינו 13,450 ₪ (חשבונית מס' 1995 מיום 22.1.20 וחשבונית מס' 1638 מיום 22.2.18).

כמו כן יש לציין את העובדה כי המבקשים עוכבו בתחנת המשטרה מספר שעות, אך לא נעצרו.

ההליך המשפטי התנהל תוך פרק זמן סביר ללא שיהוי בהגשת כתב האישום ובניהולו, תוך שהנאשמים לא היו נתונים בתנאים מגבילים כלשהם במהלכו.

מעבר לכך לא צויין נזק חריג או מיוחד, אף שסביר להניח כי עצם קיומו של הליך פלילי תלוי ועומד בעניינם, גרם למבקשים נזקים המאפיינים כל נאשם בהליך פלילי, באשר הוא.

שקלתי בנוסף גם את גובה הפיצוי בו פיצתה המשיבה 1 את המבקשים, תוך שיצוין כי מדובר בסכום עליו הסכימו הצדדים, בהתאם לתקנות, ומבלי שהמבקשים עתרו לפצותם בסכום גבוה יותר, למרות שניתן לעשות כן בהתאם לתקנה 9(ב) לתקנות, ודאי כאשר מדובר בשני נאשמים.

16. בשקלול כל זאת, בהתחשב בהיקף אחריותה של המשיבה 1 לניהול ההליך הפלילי, לעומת אחריותם של המשיבים 2-3, מצאתי לנכון להורות כי המשיבים, ביחד ולחוד, יפצו את המבקשים בגין הוצאות הגנתם, בסך של 3,500 ₪ לכל אחד מן המבקשים, ובסה"כ ישולם למבקשים סך של 7,000 ₪.

התשלום יבוצע בתוך 30 ימים.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, ו' שבט תשפ"א, 19 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.